

## USNESENÍ

Krajský soud v Brně, pobočka ve Zlíně projednal ve veřejném zasedání konaném dne 15. ledna 2019 odvolání obžalovaného **L.H.**, narozeného XXXXX v XXXXX, XXXXX, XXXXX, trvale bytem XXXXX, okres XXXXX, fakticky bytem XXXXX, a poškozené N.H., narozené XXXXX, trvale bytem XXXXX, okres XXXXX, proti rozsudku Okresního soudu ve Zlíně ze dne 11. 9. 2018, č. j. 18 T 6/2018-277, a rozhodl

### takto:

Podle § 256 trestního řádu se odvolání **zamítají**.

### Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem byl obžalovaný L.H. uznán vinným přečinem týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1 trestního zákoníku, jehož se dle zjištění soudu I. stupně dopustil tím, že v XXXXX, okres XXXXX, v období nejméně od měsíce října 2007 do 16. 5. 2017 v rodinném domě č. p. XXXXX, který XXXXX společně obýval se svou bývalou manželkou, především psychicky týral a deptal svou bývalou manželku N.H., narozenou XXXXX, a to tím způsobem, že ji i několikrát týdně, zejména ve večerní době v podnapilém stavu, napadal hrubými, urážlivými výroky jako např. „*lůza, děvka, kurva, běhna, piča, ložžina XXXXX, lížžina, svině, hajzl, zlodějka*“, ponižoval ji, když jí opakovaně sděloval, že jako účetní je jen „*živená*“, a proto ho musí poslouchat a být mu po vůli, nechal si od ní líbat nohy, dělal jí schválnosti, když jí např. schovával různé věci nebo oblečení, a poté, když ho hledala, se jí vysmíval, že je blázen, když neví, kam si věci dala, ironicky se jí dotazoval, zda si už vzala prášek a zda už je jí líp, dále jí přepínal nebo vypínal televizi, když v ní něco sledovala, určoval, kdy se může dívat na televizi a kdy ne, zhasínal světlo, když si chtěla číst, stanovoval jí večerku, kterou musela dodržovat, a pokud si šla lehnout dřív, rozsvěcoval světlo a stahoval z ní pokrývku. Poškozenou opakovaně napadal i fyzicky, když ji několikrát udeřil dlaní do obličeje, kroutil jí rukou, tůkal jí prstem nebo tužkou do hlavy, strkal jí rukama do těla, držel jí hlavu nad zapnutým sporákem, odtlačil ji do koupelny, kde zhasl světlo, načež tam poškozená setrvala po dobu cca 20 minut z obavy z dalšího útoku, když konkrétně dne 7. 12. 2007 poškozenou N. se slovy „*tak se trošku pobavíme*“, udeřil smotaným ručníkem do hlavy, kterou si kryla rukou, přičemž jí způsobil nalomení středního článku třetího prstu pravé ruky, což si vyžádalo lékařské ošetření včetně nasazení dlahy s dobou léčení tři týdny. Poškozenou nadměrně kontroloval, prohlížel bez jejího svolení její mobilní telefon a e-mailovou schránku, musel mít neustálý přehled o jejím pohybu a činnosti, vyžadoval po ní, aby mu předem hlásila a dovoľovala se, kam půjde, následně si její tvrzení ověřoval a vytýkal jí, že nehovořila pravdu. Poškozené dále hrozil, že když ho nebude poslouchat, tak špatně skončí. Její rodiče, kteří v domě bydleli v přízemí, před poškozenou urážel, když je např. označoval za *dělnickou lůzu*, hanlivě se o nich vyjadřoval jak před poškozenou, tak před nimi samotnými a ztrpčoval jim život. Poškozenou bezdůvodně podezíral z nevěry a opakovaně ji ponižoval výroky jako např. „*jaké to bylo s píchačem*“, vyčítal jí, že se sprchuje a mění si spodní prádlo proto, že určitě *nechce po něm smrdět*, obviňoval ji ze lži, když se odmítala přiznat k nevěře, pomlouval ji před jejími rodiči, že není psychicky v pořádku, lže a krade peníze, přičemž jeho jednání vyvrcholilo dne 16. 5. 2017 v době od 19.00 hodin do

19.20 hodin, kdy v opilosti nejprve s poškozenou vyvolal hádku ohledně ovladače na televizi, v průběhu níž jí nadával do děvek, prsty jí klepal na hlavu, následně ji silou posadil do křesla, načež jí na pomoc přišel syn M.H., narozený XXXXX, přičemž v důsledku jednání obžalovaného se u poškozené v minulosti objevily příznaky posttraumatického syndromu.

2. Za tento přečin mu byl podle § 199 odst. 1 trestního zákoníku uložen trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců. Podle § 81 odst. 1 trestního zákoníku a § 82 odst. 1 trestního zákoníku byl výkon trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 3 let. Podle § 82 odst. 2 trestního zákoníku a § 48 odst. 4 písm. h) trestního zákoníku byla obžalovanému uložena přiměřená povinnost, a to zdržet se požívání alkoholických nápojů. Podle § 229 odst. 1 trestního řádu byla poškozená N.H. odkázána se svým nárokem na nemajetkovou újmu na nařízení ve věcech občanskoprávních.
3. Takto vyhlášený rozsudek napadl v zákonné lhůtě odvoláním obžalovaný a poškozená. Obžalovaný odvolání zdůvodnil prostřednictvím obhájce a namítá v něm, že od počátku svou vinu popírá a není si vědom kromě několika hanlivých názvů vůči poškozené svého pochybení a podle něj se jedná o účelové spiknutí jeho nejbližších rodinných příslušníků proti jeho osobě. Upozornil na skutečnost, že v rámci trestního řízení dochází k opakovanému řešení událostí, které byly již jednou přezkoumávány a vše zásadní bylo řešeno jako přestupek proti občanskému soužití. Popis událostí je vykreslován v jeho neprospěch. V průběhu soužití se synem M. byl synem fyzicky bezdůvodně napadán a také při incidentu v květnu 2016 (zřejmě mylně uveden rok) se pouze bránil. Popis událostí poškozenou považuje za její subjektivní pocit, který ne zcela odpovídá realitě. Je zvláštní, že na jednu stranu je podle poškozené tyran a na druhou stranu se s ním nadále dobrovolně stýká ve svém volném čase. Před rokem byl vykázán ze společného obydlí, s poškozenou se vidá každý den a nedošlo k žádnému konfliktu. Celá rodina z něj dělá alkoholika, ačkoli denně musí jezdit autem a nikdy při silniční kontrole nenadýchal. Je přesvědčen, že společné soužití s poškozenou by mělo být řešeno maximálně v přestupkovém řízení. Svědecké výpovědi dalších účastníků nepovažuje za důvěryhodné. V odvolání namítl i možné promlčení trestního stíhání s ohledem na právní kvalifikaci, kterou užil soud I. stupně. Odmítá vinu a nesouhlasí s trestem. Nerozumí, proč by měl mít zakázáno požívat alkohol, když od doby, kdy nebydlí s poškozenou ve společné domácnosti, požívá alkohol stále ve stejné míře a nikoho tím neobtěžuje. Možná právě mírné užívání alkoholu ho drží nad vodou, aby se vyrovnal se současnou rodinnou situací. Navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc postoupil správnímu orgánu, který by mohl celou věc posoudit jako přestupek. U veřejného zasedání setrval na svém odvolání i konečném návrhu.
4. Poškozená ve svém odvolání, jež zdůvodnila prostřednictvím svého zmocněnce, uvedla, že v soudním řízení byly dostatečně objasněny podstatné skutečnosti pro uznání jejího nároku a nebylo třeba dalšího dokazování. Soud I. stupně vzal za prokázané, že poškozená žila v podstatě v nepřetržitém psychickém stresu a vnímá jednání obžalovaného jako těžké příkoří. Poškozená také vyhledala opakovaně pomoc psychologa. Pokud soud I. stupně považoval za nezbytné další dokazování, nic mu nebránilo znalecký posudek zadat. Z provedeného dokazování vyplývá, že poškozená byla protiprávnímu jednání obžalovaného vystavena soustavně mnoho let a výše uplatněného nároku není nepřiměřená. Výši nároku odvozuje analogicky od odškodnění bolestného za traumatický šok. Poškozená se podivuje nad změnou právní kvalifikace na mírnější na rozdíl od obžaloby, jež učinil soud I. stupně. Navrhla, aby odvolací soud sám rozhodl, že obžalovaný je povinen nahradit poškozené nemajetkovou újmu ve výši 75 000 Kč. U veřejného zasedání byla poškozená zastoupena zmocněncem, který setrval na podaném odvolání i konečném návrhu.
5. Státní zástupce krajského státního zastupitelství intervenující při veřejném zasedání před krajským soudem ve svém vyjádření k podaným odvoláním uvedl, že je považuje za nedůvodná. I když jde o trestnou činnost za zavřenými dveřmi, jednání obžalovaného není dokladováno jediné výpovědí poškozené, ale jsou zde výpovědi dalších svědků, u kterých reálně

nebyly zjištěny pochybnosti, že by se jednalo o výpovědi nevěrohodné. Skutek je správně kvalifikován jako pokračující trestný čin, nemohla tedy uplynout pětiletá promlčecí doba. Kvalifikace podle prvního odstavce § 199 trestního zákoníku je právní kvalifikací s výhodou pro obžalovaného. Odvolání obžalovaného směřuje fakticky do hodnocení důkazů. Pokud jde o odvolání poškozené, uvedl státní zástupce, že soudu I. stupně nelze upřít právo budovat svoje rozhodnutí, byť rozhodnutí o náhradě škody, na úplných skutkových zjištěních a širších okolnostech, které se k nim vztahují. A to i v případě nemajetkové újmy z hlediska její faktické existence a také z hlediska její výše vyjádřitelné v penězích. Pokud soud nemohl poškozenou vyslechnout, nelze mu vytýkat, že odkázal poškozenou na řízení ve věcech občanskoprávních. Navrhl obě odvolání zamítnout.

6. Obhájce obžalovaného se vyjádřil k odvolání poškozené tak, že poškozená žádný nárok na nemajetkovou újmu nemá. Žádné jednání, které by mohlo být řešeno v rámci trestního řízení, prokázáno nebylo. Situace v rodině byla velmi komplikovaná. Poškozená s obžalovaným žila v podstatě dobrovolně ve společné domácnosti, stále s ním komunikovala, jezdila s ním na výlety, trávili spolu dovolené, a i poté, co se obžalovaný odstěhoval z domácnosti, tak s ním udržovala kontakt, jezdili pravidelně spolu k soudu, bývali spolu přes noc na hotelu. Tvrzení, která uvedla poškozená v rámci způsobené újmy, nešla prokázat. Obhajoba neměla možnost se poškozené dotazovat ke způsobené újmě, neboť ona se k tomu odmítla vůbec vyjádřit. Obhajoba se ztotožňuje s výrokem soudu I. stupně, kterým byla poškozená odkázána se svým nárokem na řízení ve věcech občanskoprávních.
7. Zmocněnec poškozené se k odvolání obžalovaného vyjádřil tak, že poškozená se odvolala do výroku, do kterého si odvolání podat mohla, tj. do výroku o kompenzaci nemajetkové újmy, která měla spočívat v duševních útrapách, které jí byly způsobeny. Poškozená má za to, že v průběhu hlavního líčení vyšly najevo okolnosti prokázané a skutečnosti, které odůvodňují přiznání kompenzace za nemajetkovou újmu. Poškozená nesouhlasí ani s ostatními výroky, ale zákon jí neumožňuje podat odvolání, ale má za to, že správná kvalifikace jednání obžalovaného byla podle obžaloby, tj. že obžalovaný měl být uznán vinným trestným činem podle druhého odstavce § 199 trestního zákoníku a měl mu být uložen vyšší trest.
8. Odvolací soud z podnětu odvolání podle ustanovení § 254 odst. 1 trestního řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost napadeného rozsudku včetně řízení, které předcházelo jeho vydání. Pokud se týká průběhu řízení, tak soud I. stupně respektoval všechna stěžejní ustanovení trestního řádu, především pak ta, jejichž účelem je zabezpečit právo obžalovaného na obhajobu a zabezpečit řádné objasnění věci.
9. Ve vztahu k rozhodnutí o vině může odvolací soud konstatovat, že soud I. stupně provedl ve věci dokazování v rozsahu dle ustanovení § 2 odst. 5 trestního řádu, tedy v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí. O tom svědčí i skutečnost, že ani obžalovaný v rámci odvolacího řízení žádné nové důkazy nenavrhoval. Pokud se jedná o postup soudu I. stupně upravený ustanovením § 2 odst. 6 trestního řádu, tedy o hodnocení provedených důkazů, které je stěžejním momentem v rámci rozhodování o vině, nalézací soud ve svém rozhodnutí vysvětlil, jak dospěl k závěru, že obžalovaný se dopustil zažalovaného jednání. Soud I. stupně se neodchýlil od požadavků vyplývajících z ustanovení § 2 odst. 5 a 6 trestního řádu a jeho rozhodnutí je v souladu s ustanovením § 125 odst. 1 trestního řádu a tudíž mu nelze vytýkat nějakou svévoli. Skutkové závěry, jež učinil soud I. stupně, mají zakotvení v provedených důkazech. Soud I. stupně zdůvodnil, o které důkazy opřel závěry o vině obžalovaného.
10. Odvolání obžalovaného opakuje v podstatě argumenty učiněné již v řízení před soudem I. stupně, s nimiž se soud I. stupně při hodnocení provedených důkazů vypořádal. Vinu obžalovaného opřel nejen o výpověď poškozené, N.H., o jejíž věrohodnosti neměl pochybnosti, ale i o další důkazy, a to svědecké výpovědi T.H., M.H. a E.B., nepřímou pak i o výpověď svědkyně, A.M.. Jejich výpovědi nevykazovaly zásadní rozdíly a byly ve vzájemném

souladu, a to i s listinnými důkazy, především znaleckým posudkem vypracovaným k osobě obžalovaného, který potvrdil, že obžalovaný trpí syndromem škodlivého užívání alkoholu, jenž negativně ovlivňuje psychiku obžalovaného a je spouštěčem jeho dysfunkčního chování. Dalšími listinnými důkazy, které zapadaly do svědeckých výpovědí a vypovídaly o protiprávním jednání obžalovaného, byly písemné poznámky poškozené, rozhodnutí o vykazání, lékařské zprávy k osobě poškozené, či zprávy XXXXX. Všechna jednání obžalovaného popsána ve skutkové větě jsou odrazem provedeního dokazování, a pokud měl soud I. stupně o některých jednáních uvedených v obžalobě pochybnosti, tak je ze skutkové věty napadeného rozsudku vypustil. K pochybnostem o věrohodnosti slyšených svědků neshledal soud I. stupně, ani soud odvolací žádné důvody. Byť se jeví jednání poškozené za těžko pochopitelné, vysvětlila poškozená soudu I. stupně, proč snášela chování obžalovaného. Lze tedy uzavřít k otázce viny, že odvolací soud se ztotožnil se skutkovými závěry soudu I. stupně. Učiněná skutková zjištění soudem I. stupně jsou v plném souladu s obsahem provedených důkazů a nejsou s nimi v logickém rozporu. Za dané situace je pak nutno poukázat na ustanovení § 263 odst. 7 trestního řádu, dle něhož odvolací soud je vázán hodnocením důkazů soudem I. stupně, pokud toto hodnocení není v rozporu se zásadami elementární logiky, pokud ho není nutno považovat za zjevně svévolné. Hodnocení provedených důkazů je totiž výsostným právem soudu I. stupně, do něhož může odvolací soud zasahovat pouze v případě zřejmé nelogičnosti tohoto hodnocení, v případě extrémního nesouladu mezi obsahem provedených důkazů a skutkovými závěry soudu I. stupně, který zde však zjevně nenastal. Odvolací soud se ztotožňuje i s právní kvalifikací jednání obžalovaného, tak jak ji užil soud I. stupně, když ani s ohledem na odvolání podané toliko obžalovaným nebylo možné ani uvažovat o přísnější právní kvalifikaci. Užitou právní kvalifikaci zdůvodnil soud I. stupně na straně 23 odůvodnění napadeného rozsudku a není nezbytné, aby odvolací soud tyto argumenty opakoval, když je se soudem I. stupně zcela ve shodě. V daném případě bylo dostatečně prokázáno, že obžalovaný týral poškozenou jakožto osobu blízkou žijící s ním ve společné domácnosti, a to způsobem popsaným ve skutkové větě napadeného rozsudku. Pokud obžalovaný ve svém odvolání naznačil možnost promlčení jeho protiprávního jednání, tak jeho námitka není na místě, neboť v daném případě se jedná o trvalý trestný čin a promlčení pětiletá doba tedy běží až od ukončení páčání skutku, tj. v daném případě od května 2017.

11. Ohledně druhu a výměry uloženého trestu je možno konstatovat, že ve vztahu k řešení této problematiky si soud I. stupně opatřil všechny podklady nutné pro rozhodnutí z hledisek stanovených v ustanovení § 39 odst. 1, odst. 2, odst. 3 trestního zákoníku, tedy z hlediska ochrany společnosti před pachateli trestných činů, z hlediska možnosti nápravy pachatele, jeho poměrů a společenské škodlivosti jeho jednání a dalších kritérií zde uvedených. Odvolací soud uložený trest zkoumá ve smyslu § 258 odst. 1 trestního řádu z pohledu toho, zda se jedná o trest přiměřený či nikoliv. Obžalovaný byl ohrožen trestem odnětí svobody podle § 199 odst. 1 trestního zákoníku v rozmezí 6 měsíců až 4 léta. Vzhledem k tomu, že je osobou doposud soudně netrestanou, je možné uvažovat o výchovném trestu. Trest odnětí svobody ve výměře 18 měsíců uložený jako podmíněný se zkušební dobou v délce 3 let nelze rozhodně s ohledem na charakter trestné činnosti i dobu jejího páčání hodnotit jako trest nepřiměřeně přísný. Pokud soud I. stupně uložil obžalovanému také přiměřenou povinnost zdržet se požívání alkoholických nápojů, tak takové rozhodnutí má oporu v provedeném dokazování, neboť bylo prokázáno, že obžalovaný trpí syndromem škodlivého užívání alkoholu a protiprávního jednání se dopouštěl právě pod jeho vlivem.
12. O vzneseném nároku poškozené rozhodl soud I. stupně tak, že poškozenou odkázal s jejím nárokem na náhradu nemajetkové újmy na občanskoprávní řízení, a to se zdůvodněním, že k prokázání nároku nepředložila poškozená žádné důkazy, ke způsobené újmě odmítla vypovídat a k objasnění skutečností důležitých pro rozhodnutí o přiznání nároku je třeba odborných znalostí. S takovou argumentací lze souhlasit. Adhezní trestní řízení ve své podstatě

nahrazuje občanskoprávní řízení, v němž by jinak byl nárok na náhradu nemajetkové újmy uplatňován. Trestní soud má v adhezním řízení povinnost postupovat se stejnou péčí jako civilní soud. Důkazní břemeno je tedy na straně poškozené. Je zcela nepochybné, že jednáním obžalovaného bylo zasaženo do přirozených práv poškozené a že tato má právo na náhradu způsobené újmy. V daném případě požadovala poškozená náhradu nemajetkové újmy spočívající ve způsobených duševních útrapách. Poškozená však na jedné straně požaduje náhradu nemajetkové újmy, ale na straně druhé odmítá blíže ke způsobeným útrapám vypovídat. Navíc, jak bylo prokázáno, s obžalovaným jezdila na dovolené a trávila s ním volný čas, a to i poté, co došlo k incidentu v květnu 2017. Po celou dobu trestního řízení poškozená nepředložila aktuální lékařské zprávy, či znalecký posudek ohledně jejího zdravotního stavu. Soud I. stupně tak neměl dostatečný podklad k tomu, aby ve věci mohl rozhodnout, zda duševní útrapy dosáhly určité kvalifikované intenzity a přiznat konkrétní částku představující kompenzaci duševních útrap poškozené. Tím, že byla poškozená se svým nárokem odkázána na občanskoprávní řízení, však tento svůj nárok neztrácí.

13. Odvolací soud tedy shrnuje, že odvolání obžalovaného i poškozené shledal nedůvodnými, a proto je jako takové dle § 256 trestního řádu zamítl.

### **Poučení:**

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný, takže **rozhodnutí nabylo právní moci a je vykonatelné** (§ 139 odst. 1 písm. a), b), cc), § 140 odst. 1 trestního řádu).

**Lze však proti němu podat dovolání** (§ 265a odst. 1, 2 trestního řádu).

**Dovolání mohou podat** (§ 265d odst. 1 trestního řádu)

- nejvyšší státní zástupce, který je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch či v neprospěch obviněného (§ 265d odst. 1 písm. a), § 265f odst. 1 trestního řádu).
- obviněný pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno (§ 265d odst. 2 trestního řádu).
- je-li obviněný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena, může i proti vůli obviněného za něho v jeho prospěch dovolání podat též zákonný zástupce i jeho obhájce.

**Dovolání se podává u soudu, který rozhodl v I. stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje** (§ 265e odst. 1 trestního řádu).

O dovolání **rozhoduje Nejvyšší soud České republiky** (§ 265c trestního řádu).

**V dovolání, kromě obecných náležitostí uvedených v § 59 odst. 3 trestního řádu, musí být uvedeno** (§ 265f odst. 1 trestního řádu)

- proti kterému rozhodnutí dovolání směřuje,
- který výrok, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je napadán,
- čeho se dovolatel domáhá,
- konkrétní návrh na rozhodnutí dovolacího soudu,
- odkaz na zákonná ustanovení § 265b odst. 1 písm. a)-l), nebo § 265b odst. 2 trestního řádu, o které se dovolání opírá.

**Rozsah a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání** (§ 265f odst. 2 trestního řádu).

Kdo podal **zcela bezvýsledně dovolání**, je povinen státu nahradit náklady řízení o tomto návrhu, a to paušální částkou, kterou stanoví ministerstvo spravedlnosti obecně závazným právním

předpisem (§ 153 odst. 1 trestního řádu). Pausální částka nákladů v řízení o zcela bezvýsledně podaném dovolání činí **10.000 Kč** (§ 3a vyhlášky č. 312/1995 Sb.).

Zlín 15. ledna 2019

Mgr. Radana Macháňová Laštůvková v. r.  
předsedkyně senátu